

Indiener: Rekenkamercommissie

Datum: 20 november 2020

Portefeuillehouder(s): Wethouder Bolderdijk

Portefeuille(s): Inkoop

Contactpersoon: R. Freytag

Tel.nr.: 8416

E-mailadres: freytag.r@woerden.nl

Onderwerp:

Rekenkameronderzoek Duurzaam Inkopen gemeente Woerden

Samenvatting:

De Rekenkamercommissie Woerden heeft onderzoek laten doen naar het duurzaam inkoopbeleid van de gemeente. Dat onderzoek heeft geresulteerd in zeven conclusies en aanbevelingen, vier voor de gemeenteraad en drie voor het college van burgemeester en wethouders.

Gevraagd besluit:

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van het door de rekenkamercommissie uitgebrachte onderzoeksrapport naar duurzaam inkopen binnen gemeente Woerden.
2. Het college opdracht te geven om in het eerste kwartaal van 2021 een actualisering van de regels voor Inkoop en Aanbesteding aan de hand van het geactualiseerde VNG-model Inkoop- en aanbestedingsbeleid.
3. Te kiezen voor een duidelijke afbakening van 'duurzaam inkopen' door daarbij de volgende definitie voor gemeente Woerden vast te stellen: 'Duurzaam inkopen is het toepassen van milieucriteria tijdens het inkoopproces, zodat dit leidt tot de daadwerkelijke levering van een product dat aan de gevraagde milieucriteria voldoet. Daarbij heeft gemeente Woerden maximale focus op Social Return on Investment (SROI) en op kansen voor lokale ondernemers.'
4. Duurzaam inkopen te koppelen aan de bredere duurzaamheidsambities van gemeente Woerden, waarbij focus wordt gelegd op CO2-reductie en 10% circulair inkopen en waarbij jaarlijks de doelen voor de korte, middellange en lange(re) termijn worden geformuleerd.
5. Het college opdracht te geven de raad jaarlijks systematisch over de voortgang van de doelstellingen en de uitvoering van duurzaam inkopen te informeren.
6. Het college opdracht te geven de twee (geherformuleerde) doelstellingen te borgen in de afzonderlijke fases van het inkoopproces (productkeuze, inkoopproces, resultaten/evaluatie) en daarbij de nadruk te leggen op de productkeuze.
7. Gemeenschappelijke regelingen te verzoeken om Duurzaam inkopen terug te laten komen in de P&C-cyclus.

Inleiding

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

De rekenkamercommissie heeft begin oktober de Bestuurlijke Nota Duurzaam Inkopen, met als bijlage het onderzoeksrapport voor bestuurlijk wederhoor aan het college van burgemeester en

wethouders gestuurd. Nadat die bestuurlijke reactie is ontvangen wordt die Bestuurlijke Nota aan de raad gezonden voor raadsbehandeling.

Hoe is dit voorstel tot stand gekomen?

De rekenkamercommissie heeft bureau Twijnstra & Gudde opdracht gegeven om dit onderzoek uit te voeren. Na voltooiing van dit onderzoek heeft de rekenkamercommissie de conclusies en aanbevelingen vastgesteld. Een aantal ambtenaren van gemeente Woerden heeft bijdragen geleverd aan dit onderzoek. Ook leden van het college van burgemeester en wethouders en een aantal raadsleden hebben geparticipeerd in het onderzoek.

Wat willen we bereiken?

Het doel van het onderzoek is om de raad inzicht te bieden in de doelen, het kader en de resultaten van Duurzaam Inkopen in Woerden. Dit om de raad in de mogelijkheid te stellen om de komende periode tot betere resultaten te komen en om de doelstellingen ten aanzien van Duurzaam Inkopen beter te borgen in de gemeentelijke organisatie.

Argumenten

De rekenkamercommissie concludeert in haar eindrapport dat:

- Er binnen gemeente Woerden geen gedragen en duidelijk gemeenschappelijk beeld is van hetgeen er wordt verstaan onder duurzaam inkopen.
- De doelstellingen rondom duurzaam inkopen beperkt zijn verweven in de beleidsdomeinen in de ambtelijke organisatie; er is niet geëxpliciteerd wat deze doelstellingen betekenen voor de verschillende beleidsdomeinen.
- De raad alleen op het niveau van afzonderlijke inkoopprocessen wordt betrokken bij afwegingen rondom duurzaamheid indien hij geld beschikbaar moet stellen.
- De raad niet wordt geïnformeerd (en zich ook niet actief laat informeren) op het niveau dat inzicht biedt wat inkoop bijdraagt aan de verwezenlijking van de duurzaamheidsdoelstellingen van gemeente Woerden. Daar vraagt de raad ook niet actief naar.
- De doelrealisatie ten aanzien van duurzaam inkopen niet wordt bijgehouden waardoor vanuit Inkoop dus niet inzichtelijk is in welke mate de doelstellingen vanuit het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 worden gerealiseerd.
- Met het instellen en aansturen van een gemeenschappelijke regeling door de raad kaders kunnen worden meegegeven over duurzaam inkopen.

Een toelichting bij de conclusies staat in paragraaf 2 van de bestuurlijke nota en in het onderzoeksrapport.

Om duurzaamheid beter te borgen in het inkoopproces heeft de rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen gedaan:

Actualiseer de regels voor inkoop en aanbesteding (beslispunt 2)

De regels omtrent Inkoop en aanbesteding zijn onvoldoende breed in de organisatie bekend en behoeven naar het oordeel van de rekenkamercommissie actualisering. Hierbij kan worden aangesloten bij het VNG-model.

Bepaal een eenduidige definitie voor duurzaam inkopen (beslispunt 3)

Er is binnen gemeente Woerden geen gedragen en duidelijk gemeenschappelijk beeld van hetgeen er wordt verstaan onder duurzaam inkopen. Een definitie voor duurzaam inkopen is in het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 wel aangegeven, maar werkt niet door in de praktijk. Door te kiezen voor een duidelijke afbakening van duurzaam inkopen wordt deze door alle geledingen in gemeente Woerden herkend en gedragen. De rekenkamercommissie stelt voor te kiezen voor een 'brede definitie'.

Koppel duurzaam inkopen aan de bredere duurzaamheidsambities van gemeente Woerden (beslispunt 4)

De doelstellingen rondom duurzaam inkopen zijn onvoldoende bekend bij afdelingen binnen de

organisatie, anders dan Inkoop. Dit kan worden opgelost door duurzaam inkopen onderdeel te maken van de bredere duurzaamheidsambities.

Laat u als raad jaarlijks actief door het college informeren over de voortgang van de doelstellingen en de uitvoering van duurzaam inkopen (beslispunt 5)

Door het college hiertoe opdracht te geven wordt de raad beter in staat gesteld zijn controlerende rol te vervullen op het gebied van duurzaam inkopen.

Borg de doelstellingen voor duurzaam inkopen in de afzonderlijke fases van het inkoopproces en leg daarbij de nadruk op de productkeuze (beslispunt 6)

In het inkoopproces wordt een onderscheid gemaakt in drie onderdelen: de productkeuze, het inkoopproces zelf en de resultaten en evaluatie. In het eerste onderdeel, de productkeuze kan het meest behaald worden ten aanzien van duurzaamheid. Omdat afdeling Inkoop niet bij alle inkoopprocessen kan worden betrokken, hangt de mate waarin duurzaam wordt ingekocht af van de persoonlijke intrinsieke motivatie van degene die een inkooptraject start.

Duurzaam inkopen ook in de P&C-cyclus van gemeenschappelijke regelingen (beslispunt 7)

Met het instellen en aansturen (zienswijzen) kan de raad ook aan besturen van gemeenschappelijke regelingen kaders voor Duurzaam Inkoop meegeven.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Het raadsbesluit heeft geen directe financiële gevolgen.

Communicatie

Bij de publicatie van het rekenkamerrapport heeft de Rekenkamercommissie een persbericht uitgebracht.

Vervolgproces

Aan de raad wordt voorgesteld om het college opdracht te geven om de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie uit te voeren. Wanneer de raad dit besluit, heeft het college tot taak om het raadsbesluit uit te voeren en de raad kan controleren of dit daadwerkelijk wordt gedaan. De rekenkamercommissie kan, na een aantal jaren, een vervolgonderzoek doen om te bepalen in hoeverre de door de raad overgenomen aanbevelingen zijn uitgevoerd. Aanvullend zal de commissie kritisch blijven volgen wat de stand van zaken van de opvolging van de aanbevelingen is en hierover rapporteren in haar jaarverslag 2021.

Bevoegdheid raad:

In artikel 185 lid 4 van de gemeentewet is vastgelegd dat de Rekenkamer(commissie) een afschrift van haar rapporten aan de raad (en het college) zendt. In lid 2 van hetzelfde artikel is vastgelegd dat de rekenkamercommissie de opmerkingen en bedenkingen, die zij naar aanleiding van haar bevindingen van belang acht, aan de raad (en het college) meedeelt. De rekenkamercommissie kan aan de raad of aan het college ter zake voorstellen doen. Door dit raadsbesluit te nemen geeft de raad formeel de opdracht aan het college om de aanbevelingen van de rekenkamercommissie uit te voeren.

Bijlagen:

- 20R.01154 Raadsbesluit
- 20R.01156 Bestuurlijke nota Duurzaam Inkopen en onderzoeksrapport
- 20R.01104 Bestuurlijke reactie bestuurlijke nota duurzaam inkopen

De indiener:

Voorzitter rekenkamercommissie

Drs. S.H. Dijk